

DYDAKTYKA PRAKTYCZNA: DYDAKTYKA JĘZYKOZNAWSTWA

Prowadzący: dr hab. prof. UW r Agnieszka Libura, dr Adam Gołębiowski, dr Roman Wróblewski, dr hab. prof. UW r Waldemar Żarski

Treści :

Zajęcia o charakterze warsztatowym, prezentujące różne metody i techniki nauczania *przedmiotów z zakresu językoznawstwa* (językoznawstwo ogólne, językoznawstwo stosowane; gramatyka opisowa danego języka, gramatyka historyczna danego języka, pragmalingwistyka), a w szczególności praktyczne wdrożenie do metodyki opracowania semestralnych planów zajęć uwzględniających racjonalny i dydaktycznie uzasadniony rozkład treści programowych w ramach danego przedmiotu, opanowanie metodyki przygotowania różnorodnych form weryfikacji stopnia opanowania treści przekazywanych w procesie dydaktycznym (sprawdziany, prace kontrolne, techniki egzaminacyjne). Wdrożenie do wykorzystania tradycyjnych i nowoczesnych technik prezentacji (prezentacje multimedialne, tablice interaktywne itp.). Techniki komunikacji w grupie seminaryjnej.

1. Prototypowa teoria kategoryzacji - dr hab. prof. UW r Agnieszka Libura

Wybór szczegółowych zagadnień związanych z teorią kategoryzacji, omawianych w ramach przedmiotu "językoznawstwo kognitywne". Rola eksperymentów psycholingwistycznych w dydaktyce językoznawstwa kognitywnego. Powtórzenie wybranych eksperymentów i omówienie ich przydatności w nauczaniu teorii kategoryzacji.

2. Znaczenie ucieleśnione - dr hab. prof. UW r Agnieszka Libura

Wybór szczegółowych zagadnień związanych z problemem znaczenia ucieleśnionego, omawianych w ramach przedmiotu "językoznawstwo kognitywne". Technika prezentacji multimedialnej (na przykładzie objaśniania struktury przedpojęciowych schematów wyobrażeniowych).

3. Metafora pojęciowa (35 lat po „Metaphors we live by”) - dr hab. prof. UW r Agnieszka Libura

Wybór szczegółowych zagadnień związanych z metaforą pojęciową, omawianych w ramach przedmiotu "językoznawstwo kognitywne". Efektywność metod pracy w grupie (na przykładzie objaśniania struktury domen - źródłowej i docelowej oraz zjawiska uwypuklenia i ukrywania za pomocą metafory).

4. Gramatyka opisowa danego języka w dydaktyce akademickiej, dr Adam Gołębiowski

Omówienie specyfiki nauczania przedmiotu „gramatyka opisowa” języka na studiach filologicznych. Dyskusja nad wyborem odpowiednich technik prezentacji materiału i analiza przykładowych zjawisk gramatycznych pod kątem ich opracowania dydaktycznego (opracowanie ćwiczeń).

5. Gramatyka konfrontatywna na studiach filologicznych, dr Adam Gołębiowski

Badania porównawcze we współczesnym językoznawstwie. Omówienie najważniejszych zagadnień teoretycznych z zakresu językoznawstwa porównawczego i ich wykorzystania w dydaktyce innych przedmiotów językoznawczych, przede wszystkim gramatyki opisowej języków studiowanych.

6. Gramatyka opisowa i konfrontatywna a nauczanie języków obcych i języka polskiego jako obcego, dr Adam Gołębiowski

Omówienie możliwości praktycznego wykorzystania naukowego opisu gramatycznego poszczególnych języków w ich dydaktyce jako języków obcych – analiza wybranych zjawisk gramatycznych połączona z opracowaniem ćwiczeń w tych obszarach.

7. Interferencje jako przedmiot badań językoznawczych i problem w nauczaniu języków obcych, dr Adam Gołębiowski
Omówienie zjawiska interferencji i typologii błędów interferencyjnych. Dyskusja nad uwzględnieniem tej problematyki w planowaniu rozkładu treści programowych przedmiotów językoznawczych i przedmiotów z zakresu praktycznej nauki języków obcych. Opracowanie Przykładowych ćwiczeń.
8. Kultura języka w nauczaniu akademickim dr Roman Wróblewski
Omówienie szczególnego miejsca kultury języka w dydaktyce akademickiej. Źródła i materiały pomocnicze w nauczaniu kultury języka.
9. Norma językowa – podstawowe pojęcie kultury języka w dydaktyce językoznawczej dr Roman Wróblewski
Praktyczno-teoretyczny wymiar kultury języka w dydaktyce akademickiej. Wykorzystanie w trakcie zajęć odwołań do użycia języka w obszarze wypowiedzi publicznej.
10. Stylistyka leksykalna w dydaktyce akademickiej dr Roman Wróblewski
Wybór szczegółowych zagadnień związanych z poprawnością stylistyczną. Umiejętność wyboru odpowiedniej metody pracy ze studentami.
11. Tekstologia w dydaktyce językoznawczej dr hab., prof. UW r Waldemar Żarski
Systematyzowanie głównych teorii tekstologicznych z wykorzystaniem klasycznych technik dydaktycznych (dyskusja sterowana, studium przypadku) oraz metod multimodalnych (prezentacja uczestnicząca, ikonografia).
12. Genologia lingwistyczna i typologia tekstu w dydaktyce językoznawczej dr hab., prof. UW r Waldemar Żarski
Wybór szczegółowych zagadnień związanych z kryteriami typologii, omawianych w ramach przedmiotu „Teksty i gatunki mowy”.
Podstawowa technika dydaktyczna – studium przypadku.

Literatura obowiązkowa:

Lektury:

- Bartmiński J., Niebrzegowska-Bartmińska St., *Tekstologia*, PWN, 2009.
- Evans V, 2010, *Leksykon językoznawstwa kognitywnego*, Kraków: Universitas.
- Fauconnier G., Turner M., 2002, *The Way We Think. Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*, New York, Basic Books.
- Grzegorzczak R., 2010, (wydanie IV poszerzone), *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa: PWN.
- Język polski jako przedmiot dydaktyki uniwersyteckiej*. Materiały z XXII konferencji ogólnopolskiego konwersatorium „Język a kultura”, Lublin 26 - 27 listopada 1998, red. Jerzy Bartmiński, Małgorzata Karwatowska, Lublin 2000, Wydaw. UMCS, s. 290.
- Językoznawstwo kognitywne. Wybór tekstów*, (1998), red. W. Kubiński, R. Kalisz, E. Modrzejewska, Gdańsk.
- Kleiber G., (2003), *Semantyka prototypu. Kategorie i znaczenie leksykalne*, Kraków: Universitas.
- Krzeszowski T.P., 1999, *Aksjologiczne aspekty semantyki językowej*, Toruń, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Lakoff G., (2011), *Kobiety, ogień i rzeczy niebezpieczne*, Kraków: Universitas.
- Langacker R. W., (2009), *Gramatyka kognitywna. Wprowadzenie*, Kraków: Universitas.
- Małdziewa W. (2000): Tertium comparationis w konfrontatywnych badaniach składni języków słowiańskich, w: Gajda S. (red.): *Komparacja systemów i funkcjonowania współczesnych języków słowiańskich*, Opole, s. 101-105.

- Miodek J., *O normie językowej*, [w:] *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2001, s. 73-83.
- Śliwa D. (2006), „Propositions pour l'enseignement de la linguistique, de la grammaire descriptive et de la grammaire pratique du français à la philologie romane”, [w:] T. Tomaszewicz (red.), *Vers une nouvelle dimension des études romanes*, Leksem, Łask, s. 31-33.
- Tabakowska E., (1995), *Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego*, Kraków: Universitas.
- Tabakowska E. (red.), (2001), *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*, Kraków: Universitas.
- Taylor, J. R., (2001), *Kategoryzacja w języku. Prototypy w teorii językoznawczej*, Kraków: Universitas.
- Tęcza Z. (2010): *Gramatyka angielska i niemiecka w opisie równoległym*, Rzeszów.
- Tworek A. (2004): O potrzebie polikonfrontatywnych badań językoznawczych, w: Bartoszewicz I. /Hałub M./ Jurasz A. (red.) *Werte und Wertungen. Sprach-, literatur- und kulturwissenschaftliche Skizzen und Stellungnahmen. Festschrift für Eugeniusz Tomiczek zum 60. Geburtstag*, Wrocław, s. 253-260.
- Vetulani G. (2006), „Comment enseigner la grammaire descriptive en philologie romane?”, [w:] T. Tomaszewicz (red.), *Vers une nouvelle dimension des études romanes*, Leksem, Łask, s. 21-30.
- Witosz B., *Genologia lingwistyczna. Zarys problematyki*, Wyd. UŚ, 2005.
- Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań. 1. Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa*, red. Jerzy Bartmiński, Lublin 2004, Wyd. UMCS, s. 190.
- Halina Zgółkowa, *Kultura języka w programie studiów polonistycznych*, [w:] *Kultura języka dziś*, pod red. W. Pisarka, H. Zgółkowej, Wydawnictwo Kurpisz, Poznań 1995, s. 175-183.
- Zdunkiewicz-Jedynak Dorota, *Wykłady ze stylistyki*, PWN, Warszawa 2013.
- Żarski W., *Książka kucharska jako tekst*, Wyd. UW., 2008.
- Żmigrodzki P. (2001), „Leksykografia jako przedmiot uniwersyteckiej edukacji polonistycznej. Uwagi i propozycje”, *Poradnik Językowy*, z. 9, s. 39-50.

Warunki zaliczenia:

Zaliczenie na ocenę (na podstawie prac indywidualnych i/lub zespołowych oraz dyskusji podczas zajęć)